

УДК 368.212

DOI: <https://doi.org/10.31651/2076-5843-2024-3-4-119-130>

ГАРЯГА Леся Олегівна

кандидат економічних наук, доцент, доцент
кафедри обліку і фінансів,
Черкаський національний університет імені
Богдана Хмельницького
м. Черкаси, Україна
Orcid ID: <https://orcid.org/0000-0002-5266-797X>
e-mail: garyagalo@vu.cdu.edu.ua

ПРОЩАЛИКІНА Аліна Миколаївна

кандидат економічних наук, доцент,
завідувач кафедри економіки та міжнародних
економічних відносин,
Черкаський національний університет імені
Богдана Хмельницького
м. Черкаси, Україна
Orcid ID: <https://orcid.org/0000-0002-9867-2555>
e-mail: alina1026@vu.cdu.edu.ua

ДЕНИСЕНКО Вікторія Олександрівна

кандидат економічних наук, доцент, доцент
кафедри економіки та міжнародних
економічних відносин,
Черкаський національний університет імені
Богдана Хмельницького
м. Черкаси, Україна
Orcid ID: <https://orcid.org/0000-0002-1029-1871>
e-mail: vikaonline@vu.cdu.edu.ua

БАЛЄВ Валерій Євгенович

аспірант кафедри фінансових технологій і
підприємництва,
Сумський державний університет
м. Суми, Україна
Orcid ID: <https://orcid.org/0009-0001-3140-9015>
e-mail: valerii.baliev1@gmail.com

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СТРАХУВАННЯ У МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ

Обґрунтовано перспективні напрями розвитку страхування у міжнародному бізнесі. Визначено особливості страхування у міжнародному бізнесі. Систематизовано основні види страхових послуг у міжнародному бізнесі. Визначено основні фактори, що впливають на посилення негативних наслідків реалізації кіберризиків для міжнародного бізнесу. Систематизовано основні ризики міжнародного бізнесу. Проаналізовано ключові напрями страхування міжнародного бізнесу у США та країнах Європи. Удосконалено перспективні напрями розвитку страхування у міжнародному бізнесі.

Ключові слова: страхування; міжнародний бізнес; страховий ринок; принципи страхування; види страхових послуг; ризики міжнародного бізнесу; страхування від кібератак.

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобалізації та економічної нестабільності страхування набуває особливої значущості як інструмент управління ризиками у міжнародному бізнесі. Динамічний розвиток цифрових технологій, кліматичні зміни, пандемії та геополітична напруженість створюють нові виклики для підприємств, що працюють на глобальних ринках. Зокрема, розвинені країни демонструють високий рівень проникнення страхових послуг, тоді як у країнах, що розвиваються, цей сектор має значний потенціал для зростання. Це зумовлює необхідність впровадження інноваційних страхових продуктів, таких як мікрострахування, кіберстрахування та екологічно орієнтоване страхування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій та виокремлення частини нерозв'язаної раніше проблеми. Проблемні аспекти розвитку страхування у сучасних умовах ведення міжнародного бізнесу присвячено велику кількість наукових праць. Зокрема, теоретичні та практичні аспекти формування та розвитку системи страхування міжнародного бізнесу досліджували В. Базилевич [1], О. Козьменко [2] та О. Гаманкова [3], Г. Кулина та Я. Фаріон [4] свою увагу зосередили на дослідженні новацій у сфері страхування. В. Братюк [5] та П. Пишний [6] наголошують на значущості страхування в міжнародному бізнесі в періоди нестабільності.

Актуальність дослідження обумовлена зростанням потреби міжнародних компаній у захисті від фінансових втрат та мінімізації ризиків, пов'язаних із діяльністю на нових ринках. Крім того, трансформація світового страхового ринку вимагає пошуку перспективних напрямів розвитку, здатних відповісти сучасним викликам. Отже, у сучасних умовах здійснення міжнародного бізнесу важливим аспектом є визначення ключових напрямів трансформації страхового ринку, що сприятимуть підвищенню його ефективності та адаптації до нових умов функціонування. Сучасний страховий ринок як на національному, так і на міжнародному рівнях стикається з низкою проблем, що потребують теоретико-методичного обґрунтування, розвитку та удосконалення.

Метою статті є обґрунтування перспективних напрямів розвитку страхування у міжнародному бізнесі.

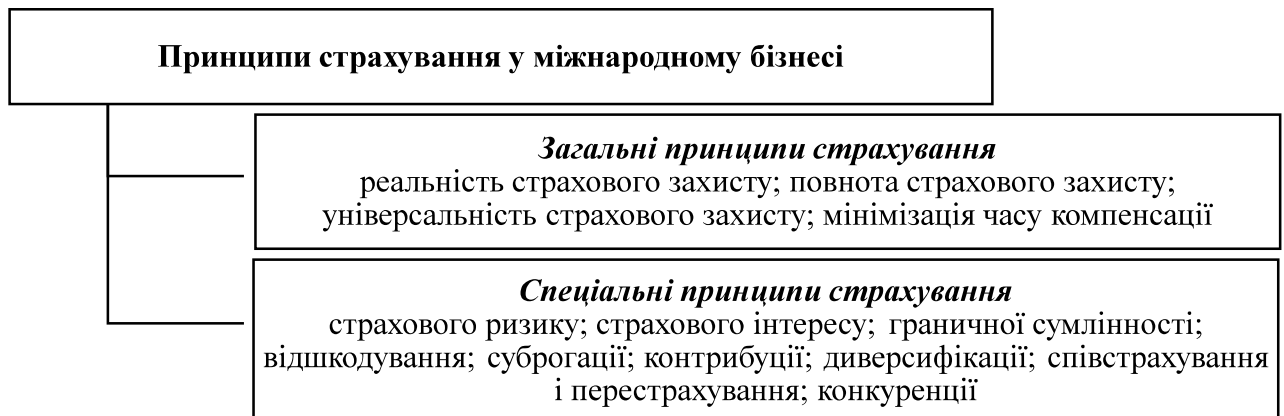
Викладення основного матеріалу дослідження. Страхування відіграє ключову роль у забезпеченні стабільності та розвитку міжнародного бізнесу, особливо в умовах глобалізації, коли ризики для компаній значно зростають. Від валютних коливань і політичної нестабільності до природних катастроф та кіберзагроз – кожен з цих факторів може спричинити серйозні фінансові втрати. Зарубіжний досвід підтверджує, що страхування є ефективним інструментом управління такими ризиками, дозволяючи компаніям мінімізувати можливі збитки та зберігати стабільність навіть у кризових ситуаціях.

Досліджуючи розвиток страхування у міжнародному бізнесі варто відмітити, що страховий захист у цьому аспекті базується на двох основних напрямках [7]:

– усунення національних відмінностей у законодавствах різних держав та уніфікація підходів до забезпечення інтересів суб'єктів господарювання;

– розробка юридичних норм, спрямованих на забезпечення страховикам належних фінансових гарантій, які б сприяли стабільному функціонуванню страхових ринків у глобальному масштабі.

Важливим аспектом здійснення ефективної страхової діяльності, що задовольняла б усіх суб'єктів страхування, є дотримання загальних та спеціальних принципів страхування, на яких базується як національний, так і міжнародний страховий бізнес (рис. 1).

Рис. 1. – Принципи страхування у міжнародному бізнесі

Джерело: побудовано авторами на підставі [7]

Страхування у міжнародному бізнесі має свою специфіку, яка зумовлена складністю операцій, географічним охопленням, різноманітністю ризиків та необхідністю дотримання регуляторних вимог у різних країнах. Відтак, можна виділити наступні особливості страхування у міжнародному бізнесі:

1. Широкий спектр ризиків: транспортні ризики – пошкодження чи втрата вантажів під час транспортування; фінансові ризики – неплатежі контрагентів, валютні коливання, збої у фінансових потоках; політичні ризики – націоналізація, військові конфлікти, валютні обмеження, санкції; кліматичні ризики – природні катастрофи, такі як повені, урагани, землетруси; кіберризики – втрати даних, атаки на інформаційні системи.

2. Необхідність урахування національних та міжнародних норм регулювання страхових ринків – існування різних вимог та негармонізоване законодавство у сфері страхування; наприклад, в одних державах страхування вантажів є обов'язковим, а в інших – добровільним. Крім того, регулювання може ускладнювати роботу міжнародного бізнесу через різні підходи до оподаткування страхових виплат, ліцензування страхових компаній і виплат компенсацій.

3. Складність розробки страхових продуктів для міжнародного бізнесу. З одного боку, варто застосовувати індивідуальний підхід через унікальні ризики у кожній країні, що вимагає від страховика створення спеціалізованих продуктів для різних ринків. З іншого боку, страхувальники очікують комплексного підходу та включення у міжнародний страховий поліс мультикомпонентності: страхування майна, відповідальності, медичних витрат працівників, транспортних ризиків тощо.

4. Використання перестрахування – міжнародний бізнес часто вимагає великих страхових сум, які одна компанія не може забезпечити. Для цього використовується перестрахування, де ризики розподіляються між кількома страховими компаніями.

5. Страхування відповідальності – міжнародні компанії часто страхують свою відповідальність за шкоду, завдану третім особам, через дефектні товари, екологічні інциденти або юридичні претензії.

6. Виклики страхування у міжнародному бізнесі – культурні відмінності (сприйняття страхування та ризиків може бути різним залежно від країни та її звичаїв та традицій); політична нестабільність (ризики можуть змінюватися залежно від геополітичної ситуації); висока вартість (поліси міжнародного страхування зазвичай дорожчі через складність оцінки ризиків).

Узагальнивши особливості страхування у міжнародному бізнесі, проаналізуємо основні показники страхових ринків окремих країн світу (табл. 1).

Таблиця 1 – Основні показники страхових ринків окремих країн світу за 2022 р.

Країна	Обсяг страхових премій, млрд дол. США	Премія на душу населення, дол. США	Щільність страхування, %	Страхові виплати, млрд дол. США	Кількість страхових компаній
США	2960	7 560	11,5	1 870	5 908
Китай	698	450	3,9	440	122
Японія	338	3 280	9,3	310	91
Велика Британія	363	5 020	10,2	245	353
Німеччина	242	3 430	6,2	210	201
Франція	261	4 320	9,7	220	183
Австралія	72	4 540	6,8	75	123
Індія	131	100	1,1	85	72
Південна Корея	183	2 850	5,9	120	81
Україна	0,5	15	0,8	0,3	128

Джерело: побудовано авторами на підставі [22; 23]

Дані таблиці 1 свідчать, що беззаперечним лідером страхового ринку на міжнародному рівні залишається США. 5900 страхових компаній США отримали 2960 млрд. дол. США страхових премій у 2022 р., тоді як інші країни – менше 700 млрд. дол. США. Висока премія на душу населення у США та щільність страхування (11,5% ВВП) свідчать про значний рівень довіри до страхування та інтеграцію страхових продуктів у фінансову систему країни. Китай має значний обсяг страхових премій (698 млрд. дол. США), проте премія на душу населення залишається відносно низькою (450 дол. США), що пояснюється великою чисельністю населення. Премія на душу населення була найвищою у США (7560 дол. США), на другому місці за величиною показника є Велика Британія (5020 дол. США), на третьому – Австралія (4540 дол. США). За щільністю страхування (відношенням страхових премій до ВВП) лідерами є США, Велика Британія та Франція. Розвинені країни мають високий рівень страхових виплат, що свідчить про стабільність страхових компаній. Страховий ринок України залишається недостатньо розвиненим, із низькою щільністю страхування (0,8%) та премією на душу населення (15 дол. США), що зумовлено низьким рівнем купівельної спроможності та фінансової грамотності населення.

Далі узагальнимо основні види страхових послуг у міжнародному бізнесі (табл. 2).

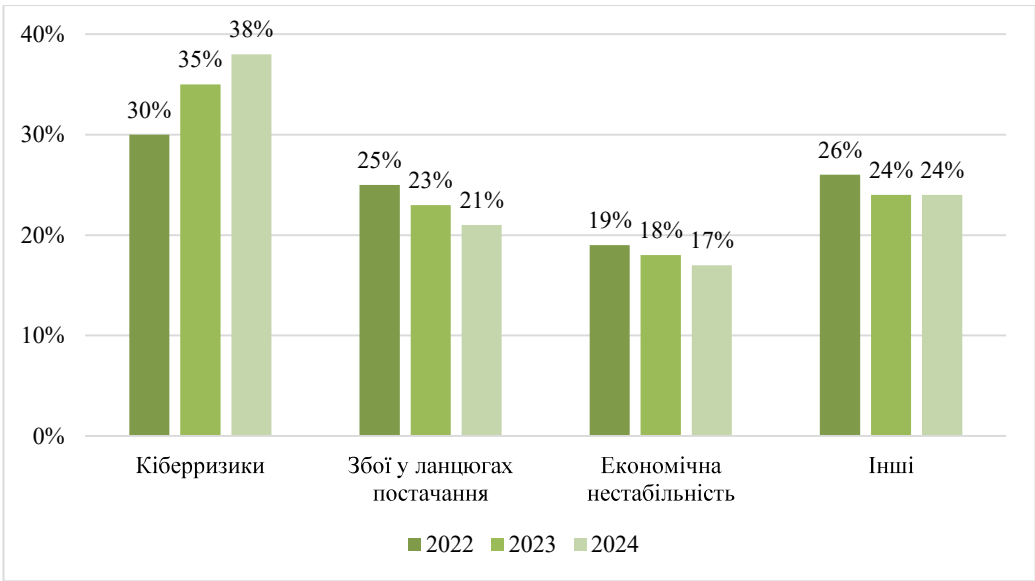
Таблиця 2 – Основні види страхових послуг у міжнародному бізнесі

Вид страхування	Характеристика	Основна сфера застосування
Страхування вантажів	Захист від ризиків втрати або пошкодження вантажу під час транспортування	Перевезення товарів морським, авіаційним або наземним транспортом
Страхування кредитів	Захист від ризиків неплатежів контрагентів	Експортні операції, робота з новими ринками
Страхування відповідальності	Захист від претензій, пов'язаних з діяльністю компанії	Забруднення довкілля, неякісні товари
Страхування персоналу	Захист працівників від ризиків у міжнародних відрядженнях	Медичне страхування, страхування життя
Страхування майна	Захист активів від ризиків стихійних лих або пошкоджень	Офіси, склади, виробничі потужності
Страхування політичних ризиків	Захист від непередбачуваних дій урядів або політичної нестабільності	Націоналізація, конфіскація, валютні обмеження

Джерело: узагальнено авторами

Аналізуючи дані, наведені в таблиці 1 варто відмітити, що види страхових послуг переважно залежать від страхових ризиків, що найчастіше реалізуються під час здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Саме тому далі дослідимо найбільш притаманні ризики, що супроводжують міжнародний бізнес і пов'язані із торговельними, інвестиційними та операційними аспектами.

Згідно з дослідженням Allianz Risk Barometer 2022-2024, основними ризиками, з якими стикаються компанії протягом останніх років, є: збої у ланцюгах постачання, кіберризики (кіберзагрози) та економічна нестабільність (рис. 2).

Рис. 2. – Основні ризики міжнародного бізнесу у 2022– 2024 рр.

Джерело: побудовано авторами на основі [8]-[11]

Слід відмітити, що саме кіберзагрози мають стійку тенденцію до зростання. Основними причинами даної ситуації є зростання кількості кіберінцидентів, а також можливість ескалації

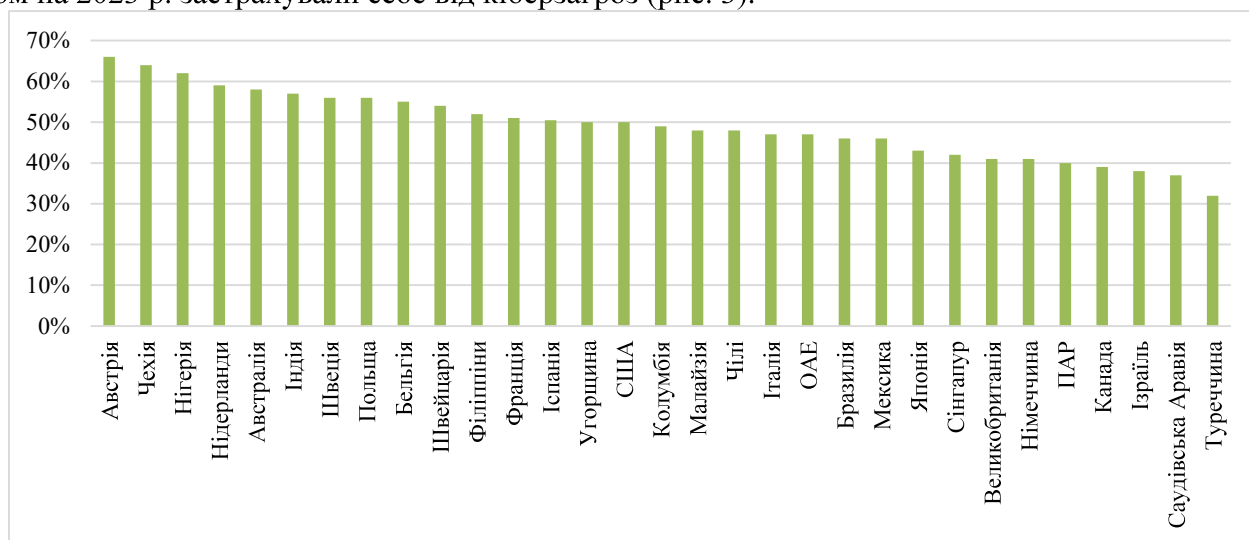
кібератак, зумовлена поточними геополітичними конфліктами. У 2024 році зміни в законодавстві щодо конфіденційності даних додали юридичної невизначеності, що також спричинило збільшення страхових кібервипадків. За даними Allianz, частота великих кіберзбитків зросла на 14% у першій половині 2024 року, а їх середній розмір збільшився на 17% [11].

Визначимо ключові фактори впливу на збільшення масштабу негативних наслідків реалізації кіберризиків для міжнародного бізнесу:

- цифровизація фінансового сектора;
- системний характер кіберризиків, який підвищує ймовірність заподіяння фізичної шкоди в результаті кібератак і збільшує тривалість збоїв у ланцюгах постачання;
- зростання загрози кібератак, що здійснюються державними компаніями в умовах підвищеної геополітичної напруги;
- поширення негативних наслідків на всіх суб'єктів міжнародного бізнесу, оскільки кібератаки не мають географічних кордонів.

Показники, наведені на рис. 2, окреслюють найбільш важливі ризики міжнародного бізнесу, що підтверджує наскільки важливо у цій сфері використовувати страхові інструменти захисту своїх активів і зменшення втрат.

Незважаючи на те, що атаки програм-вимагачів (ransomware attacks) є постійно зростаючою загрозою, тільки 48% організацій, за даними Sophos, провідної компанії-виробника засобів інформаційної безпеки для сектора інформаційно-комунікаційних технологій, у країнах світу станом на 2023 р. застрахували себе від кіберзагроз (рис. 3).

Рис. 3. – Частка компаній, які мають поліси страхування від кібератак, у країнах світу, 2023р.

Джерело: побудовано авторами за даними [12]

Як бачимо з рис. 3, у 2023 році лідерами з придбання полісів страхування від кібератак стали компанії Австрії. Мінімальне значення цього показника спостерігається в Туреччині. Загалом, аналітики Insurance Europe, прогнозують, що обсяг щорічних премій з кіберстрахування зросте з 16 млрд дол. США у 2024 році до 23 млрд дол. США у 2026 році, демонструючи річний темп приросту 15–20% [13].

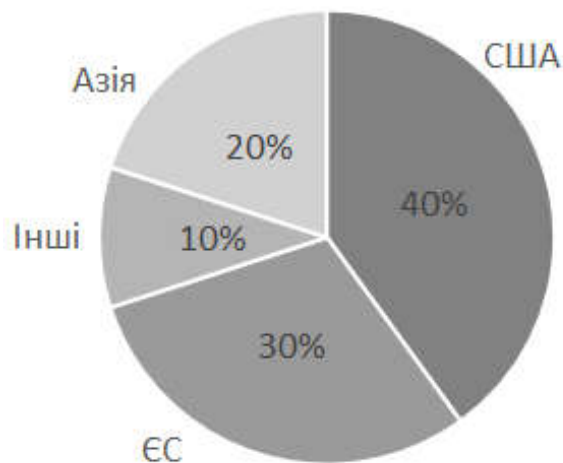
Все вищезгадане зумовило початок активної роботи з адаптації існуючих продуктів та пропозицій у сфері кіберстрахування нових потреб клієнтів.

Слід зауважити, що розвинені країни традиційно займають лідируючі позиції на світовому ринку страхування. Найбільш збалансована пропорція з незначною перевагою страхування бізнесу спостерігається у США (USA) (58,68%) та Канади (CAN) (56,36%). Крім того, страхування бізнесу є домінуючим напрямом Німеччини (DEU).

За даними Statista та Swiss Re Institute, у 2022 році обсяг страхового ринку США становив понад 1,4 трлн дол. США, що становить близько 40% від глобального ринку страхування. Страхові компанії США надають послуги у таких напрямках:

- комерційне страхування (компаній, вантажів, інфраструктури);
- ризикове страхування (cyber risks, політичні ризики);
- інвестиційне страхування (зв'язок із фондовим ринком США).

На рис. 4 представлено частку ринку страхування США та інших країн світу.

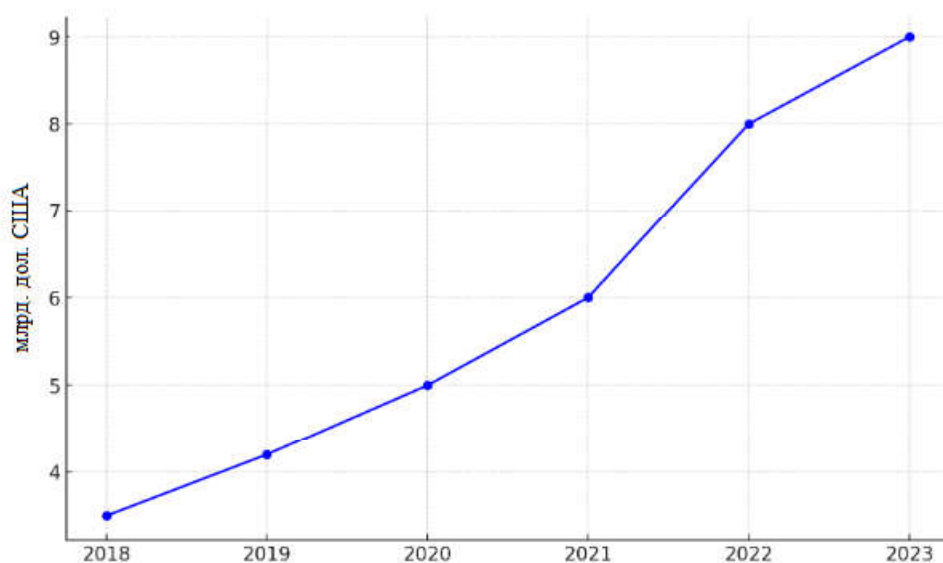

Рис. 4. – Географічна структура світового ринку страхування у 2023 р.

Джерело: побудовано авторами на основі [13]

Особливо важливими для міжнародного бізнесу є послуги, які надає Експортно-імпортний банк США (EXIM Bank). У 2023 році EXIM Bank забезпечив страхування експортних угод на суму понад 3,4 млрд дол. США, сприяючи розвитку торгівлі з країнами, що мають підвищений рівень ризику.

Крім того, ринок кіберстрахування в США стрімко розвивається. У 2023 році його обсяг досяг 9,2 млрд. дол. США, що свідчить про зростання значення кіберзахисту для бізнесу (рис. 5).

Рис. 5. – Динаміка ринку кіберстрахування у США (2018–2023)

Джерело: побудовано на основі [13]

Ключові напрями страхування міжнародного бізнесу у США:

1. Політичне ризикове страхування. США займають провідні позиції у страхуванні політичних ризиків, особливо для компаній, які ведуть діяльність у країнах із нестабільною політичною ситуацією. Лідери цього напрямку – AIG, Chubb та Zurich Insurance Group.

2. Страхування відповідальності. Завдяки розвиненій правовій системі США пропонують широкий спектр страхування відповідальності для бізнесу: від порушень контрактів до помилок у продукції чи послугах.

3. Cyber-страхування. Інноваційні страхові продукти США покривають кіберризики, включаючи втрати даних, атаки на ІТ-системи тощо. У 2023 році обсяг кіберстрахування в США перевищив 9 мільярдів доларів.

Американські страхові компанії забезпечують міжнародний бізнес продуктами, які підвищують його стійкість до ризиків. Зокрема, співпраця із США надає доступ до унікальних страхових рішень для: транснаціональних корпорацій; логістичних компаній; інвесторів у нерухомість та енергетику.

Варто зазначити, що 70% найбільших міжнародних страхових брокерів базуються в США (Marsh McLennan, Willis Towers Watson, Aon) і 80% глобальних угод перестрахування координується через офіси у Нью-Йорку та Чикаго.

США беззаперечно є лідером у сфері страхування міжнародного бізнесу завдяки величезному ринку, інноваційним підходам та високому рівню довіри з боку клієнтів. Американський досвід може стати прикладом для інших країн, які прагнуть розвивати власні страхові сектори.

Європа, в свою чергу, є одним з найбільш розвинутих регіонів світу за рівнем розвитку страхового ринку. Страхування міжнародного бізнесу в ЄС включає в себе кілька основних типів страхових продуктів, що відповідають специфіці діяльності підприємств, які працюють на зовнішніх ринках (рис. 6):

1. Страхування політичних ризиків. Страхування від дій урядів, таких як націоналізація, конфіскація майна, зміна законодавства, валютні обмеження. Це важливий аспект для підприємств, що працюють у нестабільних або розвиваються країнах.

2. Страхування товарів і вантажів. Охоплює ризики, пов'язані з перевезенням товарів через кордони, в тому числі збитки від крадіжок, пошкоджень чи втрат у процесі транспортування.

3. Страхування фінансових ризиків. Включає поліси для захисту від коливань валютних курсів, процентних ставок та ризиків неплатежу з боку партнерів чи контрагентів.

4. Страхування відповідальності перед третіми особами. Цей тип страхування охоплює відповідальність за збитки, які можуть бути заподіяні внаслідок діяльності компанії на міжнародних ринках.

Рис. 6. – Обсяги страхування міжнародного бізнесу в Європі за видами послуг, 2023 р. [13]

На рис. 6 наведено структуру розподілу страхування міжнародного бізнесу в Європі за видами послуг. Ринок страхування міжнародного бізнесу європейських країн оцінюється у близько 150-200 млрд євро на рік. Цей ринок продовжує зростати, особливо в таких країнах, як Великобританія, Німеччина, Франція та Швейцарія.

Страхування міжнародного бізнесу в Європі має вирішальне значення для підтримки економічної стабільності та ефективного управління ризиками в умовах глобалізації. Європейський Союз представляє собою регіон з добре налагодженою страховою системою, де провідні компанії, такі як Allianz, AXA, Zurich Insurance Group та Lloyd's, забезпечують широкий спектр послуг для бізнесу. Одним з найпоширеніших видів страхування в Європі є страхування вантажів. Наприклад, компанія Lloyd's спеціалізується на страхуванні морських перевезень, покриваючи ризики, пов'язані з транспортуванням товарів. У 2023 році сума покриття таких ризиків перевищила 150 мільярдів євро. Європейський попит на страхування має тенденції до зростання, хоча кожна країна має індивідуальні особливості розвитку страхування міжнародного бізнесу [14].

Згідно офіційних даних Gesamtverband der Deutschen Versicherungswirtschaft (GDV) [15], позитивна тенденція розвитку страхування міжнародного бізнесу зберігається в більшості Європейських країн, хоча згідно останніх прогнозів страховий сектор може змінитися з позитивно-стабільного на повільно-знижуючого, в тому випадку якщо збережеться висока інфляція та зросте відсоткова ставка [16]. Інфляція – ключовий середньостроковий ризик у загальному страхуванні. В звіті Fitch Ratings зазначено що страхування бізнесу найбільше постраждає при вище зазначеному сценарію, особливо з високою часткою довгострокового бізнесу, де вплив інфляції вищий, ніж очікувалося та може призвести до дефіциту резервів. Висока інфляція також може призвести до тиску на маржу для компаній із короткостроковими договорами, тому що зберігається висока конкуренція та обмежені можливості підвищення ціни на страхові продукти.

На сьогодні спостерігається найсильніше підвищення тарифів на страхування за останні 20 років: за комерційними напрямками страхування, страхові премії зростуть на 10%, тобто будуть становити вище ніж в період до пандемії, а до кінця 2025 року світовий ринок страхування перевищить \$7 трлн. Це пов'язано з тим, що в 2020 р. реальні страхові премії впали на 1,3%, що становить приблизно третину падіння ВВП. Як і очікувалося, премії на ринках, що розвиваються, трималися краще (+0,8%), ніж в розвинених (-0,8%). Пандемія закріпила позитивні зрушення у парадигмі страхування. Одина із них – це значне зростання проінформованості про ризики як потужний драйвер попиту. Не менш важливим напрямом є страхування політичних ризиків. Організація MIGA, під егідою Світового банку, у 2022 році надала гарантії на суму 4,9 мільярда доларів США, захищаючи інвестиції в нестабільних регіонах.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Таким чином, за умов динамічних змін на світових ринках, глобалізації економічних процесів та технологічних інновацій, страхування набуває все більшої важливості для забезпечення стабільності та безпеки міжнародного бізнесу. Перспектива розвитку страхування в міжнародному бізнесі полягає у формуванні більш гнучких, технологічно просунутих і комплексних страхових рішень, що дозволяють ефективно управляти ризиками в умовах глобальних змін та підтримувати стабільність міжнародних економічних зв'язків.

Основними перспективними напрямками розвитку страхування у міжнародному бізнесі мають стати:

- цифровізація страхових послуг (онлайн-платформи; кіберстрахування; штучний інтелект (AI); Big Data; IoT (Інтернет речей); блокчейн) [17; 18; 19; 20; 21];
- розвиток мікрострахування (надання страхових послуг людям із низьким доходом та малому бізнесу, які часто не можуть дозволити собі традиційні страхові продукти) [22-23];
- розвиток страхування у країнах, що розвиваються (фінансова грамотність; підтримка урядів і міжнародних організацій; локалізація страхових продуктів; партнерство з місцевими страховими компаніями);

– впровадження інноваційних продуктів (кіберстрахування; екологічно орієнтоване страхування; страхування здоров'я на основі IoT; страхування подорожей під час пандемії) [24].

На сьогоднішній день основні практичні заходи, направлені на мінімізацію негативних наслідків кіберризиків полягають в гармонізації існуючих практик страхування та перестрахування, в ідентифікації та коригуванні переліку страхованих кіберризиків, а також у модифікації загальноприйнятого виключення військових дій із переліку страхових випадків. Реалізація вищезазначених заходів дозволить знизити невизначеність у сфері покриття збитків для суб'єктів міжнародного бізнесу.

Список використаних джерел

1. Базилевич В. Д. Світовий ринок страхування. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2008. Вип. 104. С. 4-11.
2. Козьменко О. В., Козьменко С. М., Васильєва Т. А. Страховий і перестраховий ринки в епоху глобалізації: монографія. Суми: Університетська книга, 2011. 388 с.
3. Гаманкова О. О., Гаманков Д. В. Становлення ринкових відносин у сфері страхування в Україні та роль держави у регулюванні цих процесів. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2009. Вип. 113-114. С. 14-19.
4. Кулина Г., Фаріон Я. Світовий ринок страхових послуг в умовах зміни парадигми глобального економічного розвитку. *Світ фінансів*. 2017. Вип. 3. С. 48–59.
5. Братюк В. П. Сучасні реалії в Україні та страховий ринок. Збірник тез доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції. Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклик. Мукачево: МДУ, 2022. С. 19–21.
6. Пишний П. Страховка від дронів та ракетних атак. Як інвестори зможуть захистити свій капітал в Україні від воєнних ризиків. Головні новини України та світу за день. URL: <https://delo.ua/finance/yak-investori-zmozut-zaxistiti-svoyivkladennya-v-ukrayini-vid-viiskovix-rizikiv-413250/> (дата звернення: 13.12.2024)
7. Калюжний Р.А., Андрущенко Л.В., Андрущенко І.Г. Державно-правове регулювання страхування у сфері зовнішньоекономічної діяльності. К.: «МП Леся», 2012. 184 с.
8. Allianz Risk Barometer 2022. January 2022. Allianz. URL: [https://commercial.allianz.com/content/dam/onemarketing/commercial/commercial/countries/japan/AGCS_Japan_ARB_Report_2022_\(E\).pdf](https://commercial.allianz.com/content/dam/onemarketing/commercial/commercial/countries/japan/AGCS_Japan_ARB_Report_2022_(E).pdf) (дата звернення: 13.12.2024)
9. Allianz Risk Barometer 2022: Cyber risks return to first place. Allianz. URL: <https://riskconnect.com/integrated-risk-management/risk-management-techniques/> (дата звернення: 13.12.2024)
10. Allianz Risk Barometer 2023. Allianz. URL: <https://commercial.allianz.com/content/dam/onemarketing/commercial/commercial/reports/Allianz-Risk-Barometer-2023.pdf> (дата звернення: 13.12.2024)
11. Allianz Risk Barometer 2024. Allianz. URL: <https://commercial.allianz.com/content/dam/onemarketing/commercial/commercial/reports/Allianz-Risk-Barometer-2024.pdf> (дата звернення: 13.12.2024)
12. The State of Ransomware 2023. Sophos, 2024. 26 p. URL: <https://www.congress.gov/118/meeting/house/116406/documents/HHRG-118-GO12-20230927-SD003.pdf> (дата звернення: 13.12.2024)
13. Insurance Europe's Annual Report 2023–2024. Insurance Europe, Brussels, 2024. 41 p. URL: <https://reports.insuranceeurope.eu/annual-report-2023-2024/s/42/contents> (дата звернення: 13.12.2024)
14. Карнаушенко А.С., Петренко В.С., Боровік Л.В. Сучасні тенденції та перспективи розвитку Європейського ринку страхування. *Гроші, фінанси і кредит. «Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка»*. 2022. Випуск 14. С.85-94.
15. Der Versicherungsmarkt Deutschland im Blick. URL: <https://www.versicherungsforen.net/schadenleistung/der-versicherungsmarkt-deutschland-im-blick> (дата звернення: 25.12.2024)
16. European Insurance Sector Outlooks at Risk from Inflation, Rising Rates. URL: <https://www.fitchratings.com/research/insurance/european-insurance-sector-outlooks-at-riskfrom-inflation-rising-rates-05-09-2023> (дата звернення: 16.12.2024)
17. Insurance Digital Full-Funnel Marketing: Key Essentials & Stages. URL: <https://beinsure.com/key-essentials-stages-of-insurance-digital-full-funnel-marketing> (дата звернення: 13.12.2024)
18. Гаряга Л.О. Розвиток фінансового ринку в умовах цифровізації економіки. *Бізнес Інформ*. 2018. № 11. С. 388-393.

19.Пантелеєва Н. М., Колодій С. Ю., Ребрик М. А. Цифрова економіка як ключовий тренд розвитку постіндустріального суспільства: монографія / [авт. кол.]; Київ : ДВНЗ «Університет банківської справи», 2019. 299 с.

20. Wendy Janssens, Berber Kramer The social dilemma of microinsurance: Free-riding in a framed field experiment. *Journal of Economic Behavior & Organization*. 2016. Vol. 131. Part B. PP. 47-61. <https://doi.org/10.1016/j.jebo.2016.03.003> (дата звернення: 13.12.2024)

21.Данько Ю.І., Бровко С.В. Вплив інноваційних технологій на розвиток страхового ринку. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 62. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-8>.

22.Основні показники діяльності страхових компаній. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (дата звернення: 10.12.2024)

23.World insurance. Swiss Re Institute. Sigma research. URL: https://www.swissre.com/institute/search-page.html?to=20&contentType=Publication&languages=English&researchSeries=sigma&searchterm=sigma&sort_by=Date&sort_by=Date&source=Swiss+Re+Institute (дата звернення: 10.12.2024)

24. Клименко Є.О., Денисенко В.О. Управління фінансовими ризиками на прикладі ТОВ «САНАЛЬЯНС». Економічний потенціал країни: теоретичні засади та практика реалізації. Матеріали науково-практичної конференції (м. Івано-Франківськ, 17-18 листопада 2023 р.). Одеса: Видавництво «Молодий вчений», 2023. С. 10-12.

References

1. Bazylevych, V. D. (2008). The global insurance market. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Ekonomika (Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Economics)*, (104), 4–11.

2. Kozmenko, O. V., Kozmenko, S. M., & Vasylieva, T. A. (2011). Insurance and reinsurance markets in the era of globalization: A monograph. Sumy: Universytetska Knyha. 388 (in Ukr.)

3. Hamankova, O. O., & Hamankov, D. V. (2009). The formation of market relations in the insurance sector in Ukraine and the role of the state in regulating these processes. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Ekonomika (Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv. Economics)*, (113-114), 14–19.

4. Kulyna, H., & Farion, Ya. (2017). The global insurance services market under the paradigm shift of global economic development. *Svit finansiv (World of Finance)*, (3), 48–59.

5. Bratyuk, V. P. (2022). Modern realities in Ukraine and the insurance market. *Proceedings of the IV International Scientific and Practical Conference "Management of Socio-Economic Transformations of Economic Processes: Realities and Challenges"*, 19–21. Mukachevo: Mukachevo State University.

6. Pyshnyi, P. (2024). Insurance against drones and missile attacks. How investors can protect their capital in Ukraine from war risks. *Main news of Ukraine and the world for the day*. Retrieved from: <https://delo.ua/finance/yak-investori-zmozut-zaxistiti-svoyi-vkladennya-v-ukrayini-vid-viiskovix-rizikiv-413250/> (Accessed: 13.12.2024).

7. Kaliuzhnyi, R. A., Andrushchenko, L. V., & Andrushchenko, I. H. (2012). State-legal regulation of insurance in the field of foreign economic activity. Kyiv: MP Lesia. 184 (in Ukr.)

8. Allianz Risk Barometer 2022. January 2022. Allianz. Retrieved from: [https://commercial.allianz.com/content/dam/onemarketing/commercial/commercial/countries/japan/AGCS_Japan_ARB_Report_2022_\(E\).pdf](https://commercial.allianz.com/content/dam/onemarketing/commercial/commercial/countries/japan/AGCS_Japan_ARB_Report_2022_(E).pdf) (Accessed: 13.12.2024)

9. Allianz Risk Barometer 2022: Cyber risks return to first place. Allianz. Retrieved from: <https://riskconnect.com/integrated-risk-management/risk-management-techniques/> (Accessed: 13.12.2024)

10. Allianz Risk Barometer 2023. Allianz. Retrieved from: <https://commercial.allianz.com/content/dam/onemarketing/commercial/commercial/reports/Allianz-Risk-Barometer-2023.pdf> (Accessed: 13.12.2024)

11. Allianz Risk Barometer 2024. Allianz. Retrieved from: <https://commercial.allianz.com/content/dam/onemarketing/commercial/commercial/reports/Allianz-Risk-Barometer-2024.pdf> (Accessed: 13.12.2024)

12. The State of Ransomware 2023. Sophos, 2024. 26 p. Retrieved from: <https://www.congress.gov/118/meeting/house/116406/documents/HHRG-118-GO12-20230927-SD003.pdf> (Accessed: 13.12.2024)

13. Insurance Europe's Annual Report 2023–2024. Insurance Europe, Brussels, 2024. 41 p. Retrieved from: <https://reports.insuranceeurope.eu/annual-report-2023-2024/s/42/contents> (Accessed: 13.12.2024)

14. Karnaushenko, A. S., Petrenko, V. S., & Borovik, L. V. (2022). Modern trends and prospects for the development of the European insurance market. *Hroshi, finansy i kredyt. "Tavriyskyi naukovyi visnyk. Seriya: Ekonomika" (Money, Finance, and Credit. Tavriyskyi Scientific Bulletin. Series: Economics)*, (14), 85–94.
15. Der Versicherungsmarkt Deutschland im Blick. Retrieved from: <https://www.versicherungsforen.net/schaden-leistung/der-versicherungsmarkt-deutschland-im-blick> (Accessed: 25.12.2024)
16. European Insurance Sector Outlooks at Risk from Inflation, Rising Rates. Retrieved from: <https://www.fitchratings.com/research/insurance/european-insurance-sector-outlooks-at-riskfrom-inflation-rising-rates-05-09-2023> (Accessed: 16.12.2024)
17. Insurance Digital Full-Funnel Marketing: Key Essentials & Stages. Retrieved from: <https://beinsure.com/key-essentials-stages-of-insurance-digital-full-funnel-marketing> (Accessed: 13.12.2024)
18. Haryaha, L. O. (2018). Development of the financial market in the context of the digitalization of the economy. *Biznes Inform (Business Inform)*, 11, 388–393.
19. Panteleva, N. M., Kolodiy, S. Y., & Rebrik, M. A. (2019). *Digital economy as a key trend in the development of post-industrial society* (Monograph). Kyiv: University of Banking Business (in Ukr.)
20. Danyko, Y. I., & Brovko, S. V. (2024). Influence of innovative technologies on the development of the insurance market. *Ekonomika ta suspilstvo (Economics and Society)*, 62. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-8>
21. Key performance indicators of insurance companies. (2024). National Bank of Ukraine. Retrieved from: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (Accessed: 10.12.2024)
22. World insurance. Swiss Re Institute. Sigma research. Retrieved from: https://www.swissre.com/institute/search-page.html?to=20&contentType=Publication&languages=English&researchSeries=sigma&searchterm=sigma&sort_by=Date&sort_by=Date&source=Swiss+Re+Institute (Accessed: 10.12.2024)
23. Klymenko, Y. O., & Denysenko, V. O. (2023). Management of financial risks: The case of "SANALYANS" LLC. In *Economic potential of the country: Theoretical foundations and practical implementation. Materials of the scientific-practical conference* (Ivano-Frankivsk, November 17–18, 2023) (pp. 10–12). Odesa: Publishing House "Molodyi Vchenyi."

HARYAGA Lesya

PhD (Economics), Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Accounting
and Finance,
Bohdan Khmelnytsky National University of
Cherkasy, Cherkasy, Ukraine

DENYSENKO Viktoriia

PhD (Economics), **Associate Professor**, Associate
Professor at the Department
of Economics and International Economic Relations,
Bohdan Khmelnytsky National University of
Cherkasy, Cherkasy, Ukraine

PROSHCHALYKINA Alina

PhD (Economics), **Associate Professor**, Head of the
Department of Economics and International Economic
Relations,
Bohdan Khmelnytsky National University of
Cherkasy, Cherkasy, Ukraine

BALEV Valeriy

Postgraduate Student, Department of Financial
Technologies and Entrepreneurship,
Sumy State University, Sumy, Ukraine

PROSPECTIVE DIRECTIONS FOR THE DEVELOPMENT OF INSURANCE IN INTERNATIONAL BUSINESS

Introduction. *In the modern context of globalization and economic instability, insurance plays a key role in ensuring the financial security of international business. The continuous rise in risks associated with geopolitical factors, climate change, digitalization, and the development of new technologies necessitates the adaptation of insurance services to emerging challenges.*

The prospective directions for the development of insurance in international business are shaped by companies' needs to minimize risks and the implementation of innovative insurance products. In particular, there is significant growth in cyber insurance, environmental insurance, and the use of blockchain technology and artificial intelligence for risk assessment and data processing.

Purpose. *Justification of promising areas of development of insurance in international business.*

Results. The study establishes that insurance in international business is a crucial risk management tool, particularly in the context of globalization and economic instability. Key areas of insurance in international business have been identified, including: cyber insurance – the growing threats and increasing number of cyber incidents are driving demand for insurance products that cover losses from IT system attacks; environmental insurance – companies are increasingly protecting themselves against environmental risks and liabilities related to environmental damage; microinsurance – a promising direction for developing countries, where the penetration of insurance services remains low; political risk insurance – a vital instrument for safeguarding investments and exports in politically unstable regions; reinsurance – used to distribute large risks among multiple insurance companies. Based on the analysis of insurance market indicators across various countries, key trends in the development of the global insurance market have been identified.

Originality. A comprehensive analysis of insurance markets in various countries, including the United States, China, the United Kingdom, Germany, France, and Ukraine, has been conducted. Quantitative indicators such as insurance premiums, claim payout levels, and insurance density have been provided, allowing for an assessment of market dynamics. The study identifies trends in the growth of insurance premiums in developed countries and potential directions for insurance market development in emerging economies. New challenges in international business insurance have been identified, including the rising risks associated with cybersecurity, climate change, pandemics, and geopolitical tensions. New data on the structure of the insurance market in the U.S. and Europe have been presented, which can be utilized in developing international business strategies. Key types of insurance services most relevant to international business have been summarized, including political risk insurance, credit insurance, liability insurance, and cyber insurance. Practical measures have been proposed to mitigate the negative consequences of cyber risks by adapting insurance products to emerging threats.

Conclusion. Prospective directions for the development of insurance in international business have been proposed, including: digitalization of insurance services (adoption of online platforms, cyber insurance, artificial intelligence (AI), Big Data, the Internet of Things (IoT), and blockchain to enhance efficiency, security, and customer experience); development of microinsurance (expanding access to insurance for low-income individuals and small businesses that often cannot afford traditional insurance products); growth of insurance in developing countries (improving financial literacy, government and international organization support, localization of insurance products, and partnerships with local insurance companies to strengthen market penetration); implementation of innovative products (advancing cyber insurance, environmentally focused insurance, health insurance powered by IoT, and travel insurance tailored for pandemic-related risks).

Keywords: insurance; international business; insurance market; principles of insurance; types of insurance services; risks of international business; cyberattack insurance.

Одержано редакцією: 28.09.2024
Прийнято до публікації: 12.10.2024